

ราชันย์ ปรีกษา 2557: การศึกษาการตั้งชื่อเพลงไทยเดิม ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์อุมาภรณ์ สังขมาน, Ph.D. 143 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างชื่อเพลงไทยเดิม และจำแนกกลุ่ม
ความหมายชื่อเพลงไทยเดิม โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นชื่อเพลงไทยเดิมจำนวนทั้งสิ้น 981
เพลง จากสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยฉบับราชบัณฑิตยสถานจำนวน 3 เล่ม โดยใช้แนวคิดของอมรา
ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2554) และนววรรณ พันธุมเมธา (2554) ในการวิเคราะห์โครงสร้างชื่อเพลงไทยเดิม
และใช้แนวคิดการจำแนกประเภทความหมาย (Categorization) ในการจำแนกกลุ่มความหมายชื่อ
เพลงไทยเดิม

ผลการศึกษาโครงสร้างชื่อเพลงไทยเดิมปรากฏโครงสร้าง 5 ประเภท ได้แก่ โครงสร้างคำ
โดด (Single Word) โครงสร้างคำประสม (Compound Word) โครงสร้างนามวลี (Noun Phase)
โครงสร้างกริยาวลี (Verb Phase) และโครงสร้างประโยค (Sentence) โดยที่โครงสร้างนามวลี และ
โครงสร้างกริยาวลีปรากฏประเภทย่อย 4 รูปแบบ แต่มีความแตกต่างในเรื่องของชนิดคำและ
ตำแหน่งในโครงสร้าง นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบประเด็นสำคัญ คือ โครงสร้างนามวลีซึ่งปรากฏ
รูปแบบคำนามและคำนามปรากฏการใช้ในการตั้งชื่อเพลงไทยเดิมมากที่สุด ส่วนความหมายชื่อ
เพลงไทยเดิมที่ปรากฏในส่วนหลักมีจำนวนกลุ่มความหมาย 16 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนกลุ่มความหมาย
เท่ากับกลุ่มความหมายที่ปรากฏในส่วนขยาย โดยกลุ่มความหมายที่ปรากฏทั้งในส่วนหลักและส่วน
ขยาย ได้แก่ ชาติพันธุ์ คำแสดงกิริยาอาการและท่าทาง สัตว์ มนุษย์ ธรรมชาติ พืช โลกตาม
จินตนาการ สิ่งของ สถานที่ และคำแสดงจำนวน ส่วนกลุ่มความหมายที่ปรากฏเฉพาะในส่วนหลัก
ได้แก่ ประเภทเพลง ชื่อตัวละคร อาวุธ อวัยวะ โรค และยุคสมัย ส่วนกลุ่มความหมายที่ปรากฏเฉพาะ
ในส่วนขยายได้แก่ เครื่องดนตรี ทิศทาง สี ลักษณะ เพศ และลักษณะนาม

ผลการศึกษาชื่อเพลงไทยเดิมสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมไทย ประการแรก
สังคมไทยมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ประการที่สองสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มี
สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และประการสุดท้ายผลการศึกษายังสะท้อนเอกลักษณ์ของชาติไทย
ได้แก่ นาฏศิลป์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ไทย รวมทั้งความเชื่อต่าง ๆ